

ESG Là Làn Sóng Toàn Cầu Hóa Mới

ESG & Sustainability Transformation

Hung NINH

12/2023

ESG Transformation

ESG Là Làn Sóng Toàn Cầu Hóa Mới

ESG đóng vai trò ngày một lớn trong xây dựng giá trị, thúc đẩy tăng trưởng bền vững và hàn gắn các rạn nứt xã hội. Đại dịch và những hệ quả khủng khiếp của biến đổi khí hậu đóng vai trò như lời cảnh tỉnh cho mọi tổ chức trên thế giới ưu tiên cách tiếp cận bền vững hơn. Phải chăng, ESG chính là Đại xu hướng toàn cầu hóa thể hệ mới khi các vấn đề lớn và bao trùm như môi trường, xã hội và quản trị chỉ có thể được giải quyết triệt để với sự hợp tác hiệu quả trên quy mô toàn cầu?

Trước tiên, chúng ta cần xem xét khái niệm đại xu hướng xã hội là gì. Đại xu hướng xã hội là những thay đổi xã hội dài hạn ảnh hưởng vĩnh viễn đến chính phủ, xã hội và nền kinh tế trong một thời gian dài. Ví dụ như đô thị hóa, di cư hàng loạt, tự động hóa và AI.

Ngày nay, việc chuẩn bị cả ở mức độ vi mô cũng như vĩ mô cho các bất ổn trong tương lai như dịch bệnh, thảm họa thiên nhiên liên quan đến biến đổi khí hậu, di cư mất kiểm soát, chiến tranh, bạo loạn xã hội hay xung đột địa chính trị là vô cùng cấp thiết. Khái niệm ESG lần đầu tiên được đưa ra vào năm 2004 trong một báo cáo từ Liên Hợp Quốc – có tiêu đề **Who Cares Wins** (Ai quan tâm chiến thắng) và từ đó tới nay trở thành trào lưu chính thống.

Trong những thập kỷ trước, các quốc gia và doanh nghiệp tập trung vào toàn cầu hóa như một mô hình tăng trưởng để tận dụng các nguồn lực rộng lớn về lao động, thị trường, nguyên nhiên vật liệu, vốn cũng như kiến thức và công nghệ. Ngày nay chúng ta đã và đang nói về quá trình đảo ngược – phi toàn cầu hóa, khi tổng giá trị giao thương toàn cầu đang suy giảm rõ rệt. Trong tương lai, các công ty cần thay đổi trọng tâm và nhấn mạnh vào cách họ nghĩ về toàn cầu hóa. Toàn cầu hóa lợi nhuận phải được bổ sung bằng toàn cầu hóa trách nhiệm môi trường, xã hội và quản trị của các tổ chức. Điều này không chỉ đảm bảo tính bền vững của các hoạt động kinh doanh liên lục địa, mà còn giúp nhân rộng các thực tiễn tốt nhất về ESG trên khắp các khu vực địa lý, nơi mà, nhận thức và các quy định có thể vẫn còn lỏng lẻo.

Để đạt được sự bền vững trong dài hạn cần đo lường mức độ tác động ở quy mô cực lớn, tạo động lực cho sự minh bạch, trách nhiệm giải trình và chia sẻ dữ liệu liên quan đến ESG nhiều hơn và rộng hơn trong quản lý chuỗi cung ứng. Các yếu tố như biến đổi khí hậu, ô nhiễm môi trường, suy giảm đa dạng sinh học và xói mòn các quyền cơ bản của con người trong chuỗi cung ứng có ý nghĩa xuyên biên giới quá lớn để có thể giải quyết đơn phương mà chỉ có thể thông qua các nỗ lực chính trị và kinh tế phối hợp ở cấp độ toàn cầu.

Các quốc gia cần giảm thiểu cái tôi và chủ nghĩa dân tộc địa phương, gác lại các lợi ích ngắn hạn, xây dựng lòng tin chiến lược và tầm nhìn chung để sớm thống nhất một chiến lược toàn diện tối cao nhằm giải quyết những thách thức phức tạp và khẩn cấp mang tính toàn cầu như quá trình khử cacbon, rủi ro vốn tự nhiên, chia sẻ nguồn nước, đói nghèo và bất bình đẳng xã hội.

Một số dẫn chứng dễ thấy: Vào năm 2023, đám cháy rừng dữ dội kéo dài nhiều tháng ở Canada đã ảnh hưởng nghiêm trọng đến chất lượng không khí ở hàng loạt bang của Hoa Kỳ. Tình trạng nghèo đói và bạo lực liên quan đến chiến tranh ủy nhiệm ở Trung Đông và Châu Phi hay cuộc chiến Ucraina dẫn đến căn bệnh kinh niên ở các nước Tây Âu vì làn sóng di cư không thể kiểm soát. Các con đập siêu lớn được xây dựng trong những năm qua trên thượng nguồn Mekong phục vụ tham vọng năng lượng của các nước đã dẫn đến hạn hán, xâm nhập mặn, gây nên mất mùa, suy giảm nguồn lợi thủy sản và nghèo đói ở các nước hạ nguồn như Việt Nam.

Thật không may, đa dạng sinh học toàn cầu đang phải đối mặt với sự suy giảm đáng kể. Năm 2019, Nền tảng liên chính phủ về đa dạng sinh học và dịch vụ hệ sinh thái (IPBES) đã

công bố một báo cáo mang tính bước ngoặt cho thấy khoảng 1 triệu loài động vật và thực vật hiện đang bị đe dọa tuyệt chủng, nhiều hơn bao giờ hết trong lịch sử loài người. Báo cáo cung cấp một tập hợp rõ ràng và toàn diện các phát hiện đã được khoa học chứng minh làm nổi bật sự suy giảm đa dạng sinh học và các chức năng và dịch vụ hệ sinh thái của nó. Theo đó, con người đã tác động đến hơn 75% diện tích đất liền của trái đất và 66% đại dương. Sự suy thoái này là do kết quả kết hợp của thay đổi sử dụng đất và biển, khai thác trực tiếp, biến đổi khí hậu và ô nhiễm.

"Báo cáo hành tinh sống" của Quỹ Động vật hoang dã Thế giới (WWF) từ năm 2020 lưu ý rằng quần thể động vật hoang dã trên thế giới đã giảm mạnh 68% kể từ năm 1970, với quỹ đạo này có thể sẽ trở nên trầm trọng hơn do sự nóng lên toàn cầu. Một động lực chính của sự suy giảm này là mất môi trường sống liên quan đến khai thác quá mức.

Do sự gia tăng dân số loài người, các đại dương đã bị đánh bắt quá mức, với sự suy giảm của cá vốn rất quan trọng đối với nền kinh tế. Năm 2015,

- 33% trữ lượng cá biển đang được khai thác ở mức không bền vững,
- 60% được đánh bắt đến công suất tối đa, và
- Chỉ có 7% được thu hoạch ở mức thấp hơn mức có thể đánh bắt bền vững.

Mặc dù có 66 thỏa thuận quốc tế điều chỉnh các tổ chức quản lý nghề cá khu vực, nhưng chỉ có 7 trong số đó có ban thư ký, cơ quan khoa học và quyền hạn thực thi. Trong hầu hết các trường hợp, hạn ngạch đánh bắt cá được đồng ý về mặt chính trị và bác bỏ khuyến nghị về sản lượng bền vững tối đa do cơ quan khoa học khuyến nghị.

Một ví dụ về hợp tác là các nước lớn như Trung Quốc hay Hoa Kỳ vốn là đối thủ địa chính trị và kinh tế của nhau nhưng vẫn đang nỗ lực duy trì hợp tác riêng trong lĩnh vực khí hậu và môi trường sinh thái.

Tại COP26 vào tháng 11/2021, hơn 30 quốc gia bao gồm cả các nước đang phát triển như Việt Nam đã ký cam kết hỗ trợ người lao động và các cộng đồng bị tổn thương do quá trình chuyển đổi sang nền kinh tế xanh. Trước những cơn gió ngược tiềm tàng về kinh tế, sự hỗ trợ dành cho các nền kinh tế mới nổi để cân bằng và đảm bảo 17 Mục tiêu Bền vững của Liên Hợp Quốc như mục tiêu khí hậu với các mục tiêu tăng trưởng kinh tế và xóa đói giảm nghèo sẽ ảnh hưởng sâu sắc đến sự ổn định xã hội và động lực trong chương trình nghị sự khí hậu toàn cầu.

Một quan điểm tư bản thuần túy về toàn cầu hóa không còn phù hợp với thị hiếu của các bên liên quan, bao gồm cơ quan quản lý, doanh nghiệp và nhà đầu tư. Ví dụ, khả năng phục hồi không đầy đủ sau các sự kiện thời tiết cực đoan ngày càng phổ biến đã gây thiệt hại hàng tỷ đô la hàng năm cho sản lượng nông nghiệp của các nước đang phát triển, ảnh hưởng đến chuỗi cung ứng và an ninh lương thực toàn cầu. Tương tự như vậy, điều kiện làm việc tồi tệ của những người lao động trình độ thấp tham gia trong chuỗi sản xuất trên khắp Nam bán cầu có thể liên quan đến người tiêu dùng ở Thế giới thứ nhất.

Theo thống kê của Liên Hợp Quốc, mỗi năm, con người thải ra 300 triệu tấn chất thải nhựa, trong đó có 11 triệu tấn cuối cùng bị cuốn vào đại dương. Đến năm 2050, có thể có nhiều nhựa hơn cá trong các đại dương. Sự vô trách nhiệm và quản lý lỏng lẻo dẫn đến ô nhiễm nguồn nước, không khí và dịch bệnh ở một số nước nghèo hơn như Indonesia khi bất đắc dĩ trở thành bãi chứa rác thải nhựa của những nước giàu hơn như Anh Quốc.

Năm 2022 tại Đại hội đồng Môi trường Liên Hợp Quốc, các nguyên thủ quốc gia và đại diện chính phủ từ khắp nơi trên thế giới cam kết phát triển vào năm 2024 một thỏa thuận ràng buộc pháp lý quốc tế để chấm dứt ô nhiễm nhựa.

Tổ chức Cảnh sát Hình sự Quốc tế (INTERPOL) cũng đã bắt đầu theo dõi xu hướng tội phạm trên thị trường rác thải nhựa toàn cầu.

Cả cộng đồng xã hội và nhà đầu tư trên toàn thế giới đang ngày càng tìm kiếm trách nhiệm giải trình minh bạch hơn về môi trường và xã hội, phù hợp với những lo lắng của họ. Đây giống như một lớp bảo hiểm chống lại những rủi ro kinh doanh hơn là một cử chỉ vị tha.

Những năm vừa qua có thể là thời kỳ chuyển tiếp mạnh mẽ chuẩn bị cho toàn cầu hóa thể hệ mới với việc giới thiệu hàng loạt các sáng kiến và tiêu chuẩn liên quan đến phát triển bền vững như:

- Global Reporting Initiative (GRI),
- Sustainability Accounting Standards Board (SASB),
- Task Force for Climate-related Financial Disclosure (TCFD),
- World Economic Forum Compact for Responsive and Responsible Leadership (WEF-CRRL),
- Science Based Targets Initiative (SBTi), ...

Chúng cung cấp cho các tổ chức một cơ chế công bố thông tin nhất quán và được công nhận rộng rãi, cho phép các nhà đầu tư của họ đánh giá nghiêm túc các rủi ro tài chính và phi tài chính. Hơn nữa, với những nỗ lực toàn cầu không ngừng để phát triển các tiêu chuẩn báo cáo ESG hài hòa và minh bạch, các công ty hoạt động trên toàn thế giới sẽ sớm có thể xuất bản thống nhất dữ liệu ESG, tạo điều kiện so sánh công bằng giữa các quốc gia và ngành công nghiệp.

Toàn cầu hóa phiên bản cũ vẫn còn ý nghĩa và phát huy hiệu quả trong trường hợp này khi nó vừa là động lực vừa là phương tiện trong thúc đẩy thực hành ESG trên quy mô rộng lớn. Nó gián tiếp giúp tạo ra các sáng kiến ESG như đầu tư tác động, đầu tư đạo đức, đầu tư bền vững, cung ứng tác động, trái phiếu xanh, tài chính xanh, giao dịch carbon, hợp tác và chuyển giao công nghệ thích ứng với biến đổi khí hậu,... Các cộng đồng và doanh nghiệp ở các nước nghèo hơn với trình độ phát triển còn thấp như Việt Nam có thêm chất xúc tác và động lực đồng hành cùng các tay chơi lớn hơn đóng góp vào hành trình phát triển bền vững.

Sự phát triển nhanh chóng của khoa học công nghệ với hàng loạt các ứng dụng như 5G, phân tích và xử lý dữ liệu tự động, AI, IoT, Blockchain, trợ lý ảo, năng lượng tái tạo, điện hóa giao thông,... cũng giúp lan tỏa nhận thức, kinh nghiệm, rút ngắn thời gian và khoảng cách phát triển cũng như giảm chi phí trong thực hành ESG.

Giờ đây, phiên bản toàn cầu hóa ESG mang lại vô số cơ hội độc đáo và hiếm có mà các doanh nghiệp và các quốc gia dù lớn hay nhỏ hoàn toàn có thể tận dụng trong quá trình phát triển của mình.

Các doanh nghiệp cần thích nghi với kỷ nguyên toàn cầu hóa mới này bằng cách trang bị kiến thức và dành nguồn lực thích đáng thực hành ESG để tự tin cưỡi trên làn sóng toàn cầu hóa mới. Bằng cách tạo ra giá trị cho tất cả các bên liên quan, các doanh nghiệp có thể ngăn chặn thành công việc tách rời tăng trưởng kinh tế khỏi phát triển bền vững. Các công ty và nhà đầu tư có thể định vị mình để thành công lâu dài và bền vững bằng cách theo kịp các xu hướng ESG mới và hợp tác với các chuyên gia tư vấn ESG giàu kinh nghiệm như **[YTT Consulting](#)**.

